

Laurens Legrand

Melkveehouders Marc en Laurens Legrand uit Zandvoorde investeerden afgelopen jaren in meer stalcapaciteit. De overbezetting daalde zo van 200 naar 100 procent.

Zandvoorde

Aantal koeien:	190
Aantal jongvee:	190
Melkproductie:	1.550.000 kg
Energieproductie:	60.000 kWh/jaar

Marc en Laurens Legrand gebruiken mest voor eigen energieproductie met microvergister

Grenzen verleggen om te melken

Nog even en dan zijn de grootste beperkingen op hun bedrijf weggewerkt. Na de microvergister voor energieproductie moet een mestscheider een bijdrage leveren aan het oplossen van het mestprobleem bij Marc en Laurens Legrand uit Zandvoorde.

tekst **Annelies Debergh** foto-impressie www.veeteelt.nl

Het is bijna in geen woorden te vatten. Adembenemend is het uitzicht achter het melkveebedrijf van Marc Legrand (62) en Trees Wullepit (60), hun zoon Laurens Legrand (32), zijn vrouw Aaike Deseyne (30) en hun de kinderen Loric en Merit uit Zandvoorde, deelgemeente van het West-Vlaamse Zonnebeke. 'Bij helder weer kun je van hieruit de Franse stad Rijsel zien', duidt Marc Legrand het zicht op het weidse landschap. Het

geeft meteen de ligging van het bedrijf aan. 'We bevinden ons niet zo ver van de grens met Frankrijk en vlakbij is ook de taalgrens tussen Vlaanderen en Wallonië.'

In het dal ligt ook de huiskavel, die letterlijk aan de voet van de nieuwbouwstal begint. Daar graast nu twee derde van de 190-koppige melkveestapel. 'We geven de koeien nog altijd de kans om naar buiten te gaan', vertelt Laurens. Een deel

van de koeien blijft uit vrije wil op stal. Als op termijn de koeien in een hoogproductieve en laagproductieve groep worden opgesplitst, bestaat de kans dat de staldeur dichtblijft, althans voor de hoogst productieve groep, zo geeft de jonge melkveehouder aan. 'Het ophalen van koeien kost behoorlijk wat tijd en de veestapel binnenhouden zou een arbeidsbesparing opleveren. Maar voorlopig blijven de koeien nog naar buiten gaan.'

De oude ligboxenstal is met een gedeeltelijke dakverhoging geïntegreerd in de nieuwe stal

Voorlopig is de stal nog niet van een windzeil voorzien

Achter het bedrijf ligt de minivergister, goed voor een jaarproductie van 60.000 kWh

De overbezetting van de oude stal was de onmiddellijke aanleiding om te gaan bouwen. Voor de nieuwbouw lag de bezetting bijna op tweehonderd procent. 'We hebben in het verleden altijd eerst uitgebreid in aantal koeien en daarna bijgebouwd.' Laurens schetst de groei van de voorbije jaren. De uitbreidingen uit het verleden zijn te zien in de openvolgving van muren en verschillende dakhellingen. 'Toch hebben we er bewust voor gekozen om de oude stallen nog te benutten. Het blijft een besparing op bouwkosten.'

Melkstal bewust zonder muren

Van de stal van 1994 werden de spanten aan één zijde verhoogd, zodat de dakhelling deze van de nieuwe stal kon volgen. Onder een nieuw dak met oversteknok werd de oorspronkelijke stal verruimd met nog eens 84 ligboxen in dwarsopstelling, 120 extra vreetplaatsen en een nieuwe melkstal. Het nieuwe ligboxengedeelte is nu bijna twee jaar in gebruik.

'Het melken nam voorheen vier uur per melkbeurt in beslag.' De keuze voor het melksysteem was snel gemaakt. 'We molken al 35 jaar in een swingover en waren daar echt tevreden over', legt Marc uit. Na bezoeken aan meerdere melkstallen kwamen vader en zoon uit op een 2 x 24 stands-swingovermelkstal van DeLaval. De huidige melkstand met snelwisselsysteem haalt een capaciteit van 170 melkkoeien per uur. Met het apart melken van de zorgkoeien en het reinigen van de melkstand erbij komt

dat nu op een tijdsbestek van anderhalf uur. 'Ik kan in principe perfect alleen melken', zegt Laurens. 'Alleen het wisselen van de zorggroepen kost extra tijd.' Vanwege de kostprijs is gekozen voor een beperkte wachtruimte voor 70 melkkoeien zonder opdrijfhek. De koeien worden in de melkput gelokt met 300 gram krachtvoer. Voordeel van het snelwisselsysteem is het ontbreken van muren in de melkstal. 'Muren worden het meeste vuil in een melkput. Die hebben we bewust achterwege gelaten. De koeien staan na het melken ook meteen weer op een roostervloer. In amper tien minuten is deze melkput gereinigd.'

Zoeken naar mestafzet

De ligging van het bedrijf tegen de Franse achtergrond brengt een beperking op het bedrijf ter sprake. In deze uithoek van West-Vlaanderen vormt mestafzet een moeilijk punt. Het is de reden waarom binnenkort ook in een mestscheider wordt geïnvesteerd. 'We draaien nu al de hele winter op proef met deze mestscheider.' Laurens Legrand wijst op de apparatuur die achter de melkveestal ligt en de mest in dikke en dunne fractie splitst. 'Het systeem bevat ons goed en we gaan de komende dagen met enkele melkveehouders uit de buurt bekijken of we de mestscheider gezamenlijk aanschaffen. Op die manier willen we de mestafzet vergemakkelijken.'

Momenteel transporteert het bedrijf alle vaste mest naar de Limburgse fruitstreek. Behalve op het eigen land gaat de vloeibare mest nu ook naar percelen

van landbouwers in de buurt via burenenregeling. 'Het wordt steeds moeilijker om mest goed en gemakkelijk af te zetten', wijst Laurens op een heikel punt. Vanuit de fruitstreek is alvast interesse voor de dikke fractie door de homogene en uniforme massa. De dunne fractie willen de bedrijfsleiders op de eigen percelen – in totaal 80 hectare – afzetten. 'Het kost ons vijftig cent aan elektriciteit om een ton dikke fractie te maken. Om tot een betaalbare mestafzet te komen, willen we graag richting een afzetprijs van vijf euro per ton gaan.'

Geen machinemensen

Met het oplossen van het mestprobleem gaat het bedrijf een van de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst aan. 'We moeten ook elk jaar in extra ruwvoer voorzien, maar dat is geen echt probleem in deze regio', ervaart Laurens. Hij heeft het vooral over de aankoop van extra mais. 'Door in ons teeltplan nog vier hectare suikerbieten te behouden, kunnen we in het rantsoen ook gebruikmaken van persulp en we geven de koeien ook witloofwortels.'

De 190 melkkoeien krijgen momenteel een rantsoen met 20 kg mais, 15 kg graskuil, 12 kg persulp en ongeveer 5 kg witloofwortels. Daarbij komt in het basisrantsoen ruim 4 kg krachtvoer. De veestapel haalde afgelopen jaar een melkproductie van in totaal 1,55 miljoen kg melk en geeft per koe ruim 8000 kg melk. 'Momenteel mengen we het rantsoen met de verreiker op de kuilplaat', legt Laurens uit. 'Het zou beter zijn om

De kalfjes zijn eenvoudig gehuisvest

Door plaatsgebrek is gekozen voor een rechtopstaande melktank

De 2x24 swing-over van DeLaval haalt een capaciteit van 170 melkkoeien per uur

De mestscheider achter de melkveestal scheidt de vaste mest van de dunne fractie

met een mengvoerwagen te werken, maar we houden van eenvoud en werken liever met weinig extra machines. Met een mengvoerwagen heb je behalve een verreiker ook nog een extra trekker nodig. Elke machine vraagt ook weer onderhoud en eigenlijk zijn we gewoon geen machinemensen.'

Energiekringloop sluiten

Het afgelopen jaar is ook de energieproductie op het bedrijf onder handen genomen. Door het plaatsen van een mini-vergister die uitsluitend gebruikmaakt van mest, hebben vader en zoon Legrand de energiekringloop willen sluiten. De vergister heeft een piekvermogen van 10 kW en is nu iets meer dan een jaar in gebruik en dat leverde een energieproductie van 60.000 kWh op. 'Daarmee is ons verbruik voor 85 procent gecompenseerd.' De ervaringen met het systeem zijn goed, maar het systeem vergt wel dagelijkse controle. 'Als de installatie blokkeert, dan is dat door een uitgevalen oorflap of een klauwblokje dat in de pomp terecht is gekomen. Dat is vlot te verhelpen, maar vraagt wel dagelijkse controle. In vergelijking met een installatie met zonnepanelen is er aan een mini-vergister wel iets meer werk. Maar het rendement ligt ook hoger en de mest is beter van kwaliteit.'

De mestkelder van de twee jaar oude melkveestal was vooraf op de bouw van de mestvergister berekend. 'De ligboxen staan in dwarsopstelling omdat de nieuwe stal zo op de oude stal aansloot.' Laurens meldt een ander voordeel. 'We hebben ook nooit last met het ophalen van drijfmest uit de mestkelder. Door de dwarsopstelling heb je minder problemen met de drijfmest in de kelder.'

Meer letten op productie

Bij het item fokkerij neemt vader Marc het woord over. 'Aan prijskampen nemen we al een tijdje niet meer deel', begint hij. 'Het aantal koeien is daarvoor te groot geworden. En het is wel zo dat hoe meer koeien je melkt, hoe minder de binding met individuele koeien wordt.' Het fokdoel is sinds de nieuwe stal wel iets verschoven. 'We letten nog altijd evenveel op goede uiers en benen, maar we kijken nu ook meer naar de productie', zegt Marc. Verder noemt hij ook de kruisligging. 'Het kruis en vooral de kruisligging vinden we belangrijk. Het kruis bepaalt vaak hoe de hele koe in elkaar zit.'

Nog altijd worden alle vaarzen gepunt. 'Het levert je een andere kijk op de dieren, maar verder hechten we er niet echt veel belang aan. Echt grote koeien of andere extremen vinden we niet zo belang-

rijk. De mooiste vaars is niet per definitie de beste koe.'

Onder de melkkoeien lopen nakomelingen van Paramount, Classic, Support, Goldwyn en Shottle, maar ook van Win 395, Mr Sam en Canvas. De jonge generatie melkkoeien bevat ook dochters van Million, Jotan, Destry, Cricket en After-shock. De inseminaties gebeuren met Atlantic, Snowrush, Gofast, Cricket, Snowjet, Maddox, Banker, Deputy, Shot, Dorcy, Control en Atwood.

'We kiezen nog graag per koe een stier uit, maar maken ook veel gebruik van gesplitste rietjes. Een koe krijgt drie kansen, daarna gebruiken we een natuurlijk dekkende stier', zegt Marc. Twintig procent van de inseminaties zijn genoomstieren. Witblauwe kruisingsstieren komen er amper aan te pas. 'We hebben ongeveer evenveel jongvee als melkkoeien en dat is eigenlijk voldoende ruim. Mogelijk wordt dat in de toekomst wat meer witblauw.'

Als het over de komende jaren gaat, denkt Laurens Legrand niet zozeer aan groei. Hij kijkt veeleer richting optimalisatie van de huidige melkveestapel. 'Het is niet meer het eerste doel om meer koeien te melken. Ik wil liever meer melken met dit aantal koeien.' Hij besluit eenvoudig: 'Je moet het werk ook nog rond kunnen krijgen.'

In de twee jaar oude melkveestal zijn de oudere staldelen zo veel mogelijk geïntegreerd

